

“การเขียนแผน กิจกรรมตาม ความสนใจของ เด็กและเยาวชน”

โดย คำนธ์ นิ่มอนงค์

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัด
สมุทรสงคราม : เวทีการประชุมอบรมเชิง
ปฏิบัติการ 18 – 19 ส.ค. 61

องค์ความรู้ “การเขียนแผนกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและเยาวชน”

โดย คำนธ์ นิ่มอนงค์ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

การพาให้เด็กและเยาวชน เรียนรู้เรื่องราวชุมชนเพื่อพาเด็กทำโครงการชุมชนนั้นต้องมี “เครื่องมือ” ที่พาเด็กๆ เรียนรู้ โดยเครื่องมือที่มักนำมาใช้คือ **Project Management** แต่เนื่องจากบางครั้งก็อาจจะยากเกินไปสำหรับเด็กๆ จึงเป็นบทบาทของกระบวนการแต่ละท่านว่าจะแปลงเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายได้อย่างไร ใน**เวทีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและเยาวชน** โดยศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม “อ้วน – คารณ นิ่มอนงค์” กระบวนการ จึงได้แปลง **Project Management** ให้ง่ายขึ้นใน 4 ขั้นตอน โดยลดรูปและเรียกกิจกรรมนี้ว่า “**การเขียนแผนกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและเยาวชน**”

การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนกิจกรรมตามความสนใจของเด็กและเยาวชน จัดขึ้นในวันที่ 18 - 19 สิงหาคม 2561 ณ ห้องประชุมสมุทรธรรมคดี อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามจัดเวทีโดยศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม **มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะด้านการเขียนแผนกิจกรรมให้แก่เด็กและเยาวชน** ภายใต้โครงการพัฒนากลไกการจัดการและกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองขามฯ และโครงการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลพลับพลาไชยในการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนฯ

ภายใต้**โครงการพัฒนาเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น (4 ภาค) ระยะที่ 3 : การขับเคลื่อนกลไกพัฒนาเยาวชนด้วยการจัดการความรู้และกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น** โดยมีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดสุพรรณบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาที่มนักถักทอชุมชน (ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ปลัดเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) แกนนำชุมชน และแกนนำเยาวชน มีความสามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นและการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชน นำไปสู่การพัฒนาระบบ / กลไก สนับสนุนให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองและเครือข่ายโดยมีระยะเวลาการดำเนินงาน 3 ปี สนับสนุนโดยมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถาบันยุวโพธิชน มูลนิธิสืมาซีสฟ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) มูลนิธิสยามกัมมาจล

“คำรณ นิ่มอนงค์” กล่าวว่าเวทีครั้งนี้ถือว่าอยู่ในระยะที่ 2 ของการทำโครงการ โดยระยะที่ 1 ได้สร้างกลไกพี่เลี้ยงในพื้นที่ เกิดกลุ่มเด็ก เยาวชน และกิจกรรมที่เด็กเหล่านั้นสนใจ ส่วนระยะที่ 2 เป็นเวทีให้เด็กเขียนแผนกิจกรรม เป็นช่วงฝึกทดลองกลไกในพื้นที่โดยพี่เลี้ยงคอยดูแลการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กันยายน – ธันวาคม) โดยสองพื้นที่จะมีเยาวชนพื้นที่ละ 6 กลุ่ม รวมเป็น 12 กลุ่ม หลังจากนั้นจะมาสรุปกิจกรรม ถอดบทเรียนการทำกิจกรรมสิ่งที่ดี และต้องปรับปรุง หลังจากนั้นเข้าสู่ระยะที่ 3 ใช้เวลา 8 เดือน (มกราคม – สิงหาคม 2562) เป็นช่วงที่นำชุดความรู้จากระยะที่ 2 ลงไปทำงานจริง ก่อเกิดกลไกที่ยั่งยืน โดยมีพี่เลี้ยงคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

“การเขียนแผนกิจกรรม”

แบบง่ายๆ 4 ขั้นตอน

- 1.การเขียนแผนตามกิจกรรมตามความสนใจที่ตรงกับเป้าหมาย**
- 2.การกำหนดกิจกรรมที่ตอบวัตถุประสงค์**
- 3.การเติมความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ทางสังคมที่เชื่อมโยงกับเด็กและเยาวชน**
- 4.การเขียนแผนกิจกรรมและงบประมาณ**

“การเขียนแผนกิจกรรม” แบบง่ายๆ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

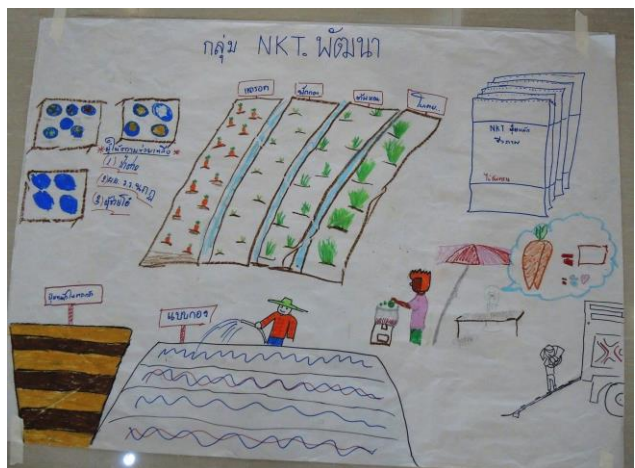
1. การเขียนแผนตามกิจกรรมตามความสนใจที่ตรงกับเป้าหมาย / ความสนใจ ของเด็กและเยาวชน / การกำหนดวัตถุประสงค์

- ประเด็นที่สนใจ / ความจำเป็น - เหตุผล ที่อยากทำ
- เป้าหมายที่อยากเห็น / วัตถุประสงค์ / ความคาดหวังจากการทำกิจกรรม
- ผู้ที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง
- ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นนอกเหนือจากสิ่งที่โครงการจะทำ ได้แก่ ทักษะที่จะได้ ความรู้ที่จะได้

โจทย์

- ให้อาหารรูปกิจกรรมที่กลุ่มสนใจ
- เขียนหรือวาดบุคคลที่คิดว่าจะเข้ามาร่วมในกิจกรรมของเรา (ระบุชื่อ / เป็นใคร)

ภาพกิจกรรมของเยาวชน 12 กลุ่ม

หลังจากเด็กแต่ละกลุ่มวาดภาพกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว เด็กและเยาวชนได้นำเสนอกิจกรรมให้พี่เลี้ยงประจำกลุ่มฟัง โดยมีกติกาดังนี้

5 นาทีแรก

- เล่าสิ่งที่วาดให้พี่เลี้ยงฟัง 5 นาที
- โจทย์ สิ่งที่เราทำทำอะไรบ้าง / และมีใครมาเกี่ยวข้องกับเราบ้าง
- พี่เลี้ยงมีหน้าที่ฟังเพียงอย่างเดียว

5 นาทีหลัง

- พี่เลี้ยงนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ช่วงเช้า มาทำหน้าที่โค้ชให้เยาวชนสามารถให้ทำกิจกรรมไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ โดยการตั้งคำถาม กระตุ้นคิด

2. การกำหนดกิจกรรมที่ตอบวัตถุประสงค์ (7 ขั้นตอนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้)

การเขียนสตอรี่บอร์ดเพื่อร้อยเรียงเรื่องราวกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนอยากทำ 7 ข้อย่อย โดยให้เยาวชนเขียนกิจกรรมย่อยหลัก 7 กิจกรรม ในระยะเวลา 5 เดือน โดยการวาดรูปกิจกรรมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายกิจกรรมที่ต้องการ “การให้น้องวาดภาพเพื่อให้น้องเห็นภาพกิจกรรมย่อยที่ต้องไปทำ ได้ชัดเจนขึ้น

 1. รวมกลุ่ม	 2. ประชุมทีม	 3. ศึกษาหาข้อมูล
 4. วางแผนการทำงาน	 5. ลงมือปฏิบัติ	 6. การวิเคราะห์ (swot)
 7. สรุป...	ตัวอย่างการการเขียนสตอรี่บอร์ดของกลุ่มเยาวชนการทำ นาข้าวเพื่อร้อยเรียงเรื่องราวกิจกรรม ที่เด็กและเยาวชนอยากทำ 7 ข้อย่อย	

3. การเติมความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ทางสังคมที่เชื่อมโยงกับเด็กและเยาวชน
 ชมคลิปวิดีโอทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วยอะไรบ้างเพื่อให้ได้มุมมองและเห็นสิ่งที่จำเป็น

4. Project Management ช่วงที่ 4 การเขียนแผนกิจกรรมและงบประมาณ

โจทย์ : ให้นำภาพวาดกิจกรรมย่อย 7 กิจกรรมมาเขียนแผนกิจกรรมและงบประมาณในแต่ละภาพดังหัวข้อต่อไป

1. ชื่อกิจกรรม.....
2. เราจะจัดกิจกรรม ช่วงวันที่เท่าไร..... เวลากี่โมง.... (กิจกรรมที่ 1 ภายในเดือนสิงหาคม)
3. สถานที่จัดกิจกรรม
4. เป้าหมายการจัดกิจกรรมเพื่ออะไร.....(อย่างน้อย 2 ข้อ)
5. วิธีการดำเนินงานทำอย่างไร
6. ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น
7. งบประมาณ (แจกแจงรายละเอียด)

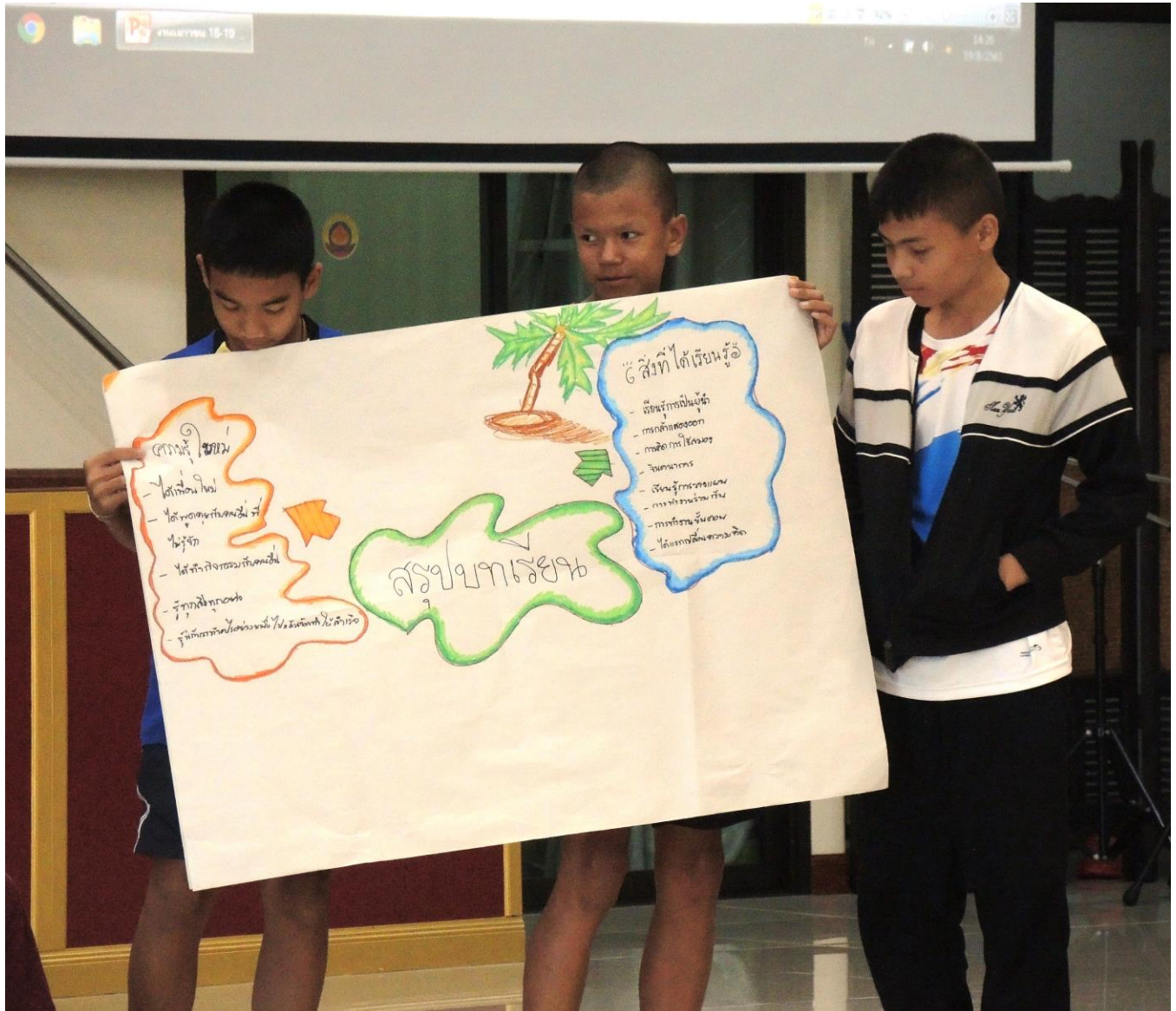

สรุปบทเรียนการเรียนรู้ พี่เลี้ยงและเยาวชน

โจทย์ : การเข้าค่ายสองวันนี้สิ่งที่ได้

1. สิ่งที่ได้เรียนรู้

2. ความรู้ใหม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร (ตัวเอง / ผู้อื่น)

ผลของการใช้กระบวนการที่ปรับเปลี่ยนให้ง่ายขึ้นสำหรับเยาวชนและเน้นใช้การวาดภาพซึ่งถูกกับวัยของเด็ก ทำให้เยาวชนทั้ง 12 กลุ่ม สามารถระดมความคิดและได้กิจกรรมกลับไปทำครบหมดทุกทีม หลังจากนั้นกลุ่มเยาวชนทั้ง 12 กลุ่ม จะกลับไปทำโครงการที่ตัวเองได้ระดมความคิดในเวทีสองวันนี้ 12 กลุ่มได้แก่ 1.กลุ่มการทำนาข้าว 2. พลับพลาไชยสดไร่ไร่ยะ 3.พลับพลาไชย อคาเดมี่ 4.ผ้าไหมใครอยากทอ 5.สวไส Live สาระ 6.ประวัติศาสตร์ชุมชน หมู่บ้านทะเลเพลาะ 7.มาลัยร้อยรัก 8.KANGHAM GROUP 9.FIVE 10.กลุ่มหญิงฉุกเฉิน#โป๊ะแตก 11.ต้นกล้าน้อยพิทักษ์ป่า 12.กลุ่ม NKT. พัฒนา

หลังจากทำทั้ง 4 ขั้นตอนจนครบถ้วน การเรียนรู้ Project Management แบบนี้สามารถทำให้เยาวชนตั้งแต่อายุ 11 – 18 ปี สามารถเรียนรู้กันได้อย่างเข้าใจและสามารถมีความสุขและสนุกในการเรียนรู้

ตลอดทั้งสัปดาห์ จึงทำให้เห็น “พลัง” ของ “กระบวนการ” ที่สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนจากเรื่องยากๆ ให้ง่ายๆ

อีก 5 เดือนเจอกันใหม่ มารอดูกันว่า “คาร์ณ นิมนงค์” จะมี “เครื่องมือ” อะไรอีกที่ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้และมีความสุขควบคู่ไปด้วยกันเช่นเดียวกับเวทีแห่งนี้